

СЕКЦІЯ «ПОДАТКИ»

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ДОДАТКОВОГО БЛАГА У ВИГЛЯДІ НАВЧАННЯ АБО ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

*Яремчук І.О., старший викладач кафедри обліку і аудиту,
Державний ВНЗ «Національний гірничий університет»,
м. Дніпропетровськ, Україна*

У сучасних умовах у роботодавців та й у самих працівників виникає необхідність навчання або підвищення кваліфікації. Згідно з Законом України від 12.01.12 № 4312-VI «Про професійний розвиток працівників» навчання працівників здійснюється роботодавцями з урахуванням потреб власної господарської діяльності або іншої діяльності [1]. Але виникає питання чи є об'єктом оподаткування податком на доходи фізичних осіб сума коштів, сплачена роботодавцем на користь вітчизняних вищих та професійно - технічних навчальних закладів за навчання працівника, за участь його у семінарі, конференції, проведених за профілем діяльності юридичної особи.

Професійне навчання може здійснюватись: безпосередньо у роботодавця; на договірній основі у професійно-технічних або вищих навчальних закладах; на підприємствах, в установах або організаціях.

Слід зазначити, що підприємці можуть здійснювати формальне і неформальне навчання працівників.

Формальне професійне навчання працівників робітничим професіям включає первинну професійну підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації робітників. Формальне професійне навчання працівників, які за класифікацією професій належать до категорій керівників, професіоналів та фахівців передбачає перепідготовку, стажування, спеціалізацію та підвищення кваліфікації. За результатами такого навчання видається документ про освіту, зразок якого затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 12.11.97 р. № 1260 «Про документи про освіту та вчені звання» [2].

Неформальне професійне навчання працівників – це набуття працівниками професійних знань, умінь і навичок не регламентоване місцем набуття, строком та формою набуття, яке здійснюється за їх згодою за рахунок коштів роботодавця з урахуванням потреб власної господарської діяльності. За результатами неформального навчання видається довідка, в якій зазначається професія або спеціальність за якою здійснювалось навчання, напрям підвищення кваліфікації, та термін навчання. Податковим кодексом України передбачено, що суми сплачені роботодавцем на користь вітчизняних вищих та професійно – технічних навчальних закладів за фізичну особу, але не вище суми заробітної плати, що дає право на податкову соціальну пільгу (у 2015 році – 1710 грн.) за кожний повний або неповний

місяць навчання, не включаються до складу оподатковуваних доходів фізичних осіб [3]. При цьому, не важливо чи перебуває така особа у трудових відносинах з роботодавцем. Але в обов'язковому порядку повинен бути укладений письмовий договір (контракт) в якому прописані зобов'язання робітника чи потенціального робітника після закінчення навчання відпрацювати у роботодавця не менше ніж три роки. Відлік розпочинається не з моменту закінчення навчання, а з року, наступного за тим, в якому закінчується таке навчання.

Якщо трудові відносини або відносини регламентовані договором (контрактом) припиняються раніше встановленого терміну, суми сплачені роботодавцем як компенсація вартості навчання, прирівнюються до додаткового блага, наданого протягом року на який припадає припинення трудових відносин [4, пп.165.1.21 п.165.1 ст.165]. Додаткове благо включається до загального місячного (річного) доходу платника податку [4, пп.164.2.17 п.164.2 ст.164] . Як наслідок такі кошти повинні бути оподатковані на загальних підставах тобто за ставкою 15%, а в разі перевищення 10-кратного розміру мінімальної заробітної плати за ставкою 20%.

Щодо участі працівника у семінарах або конференціях можна зазначити наступне. У визначенні юридичного термінологічного словника семінар – це форма групової роботи за участю запрошених, мета якої – обмін інформацією з певної теми. Конференція – це велике засідання тривалістю один чи декілька днів, присвячене одному ключовому питанню або темі. Участь у семінарах (конференціях) передбачає отримання інформаційно-консультаційних послуг на підставі укладеного договору з організаторами вказаних заходів.

Отже, якщо запрошеною стороною є юридична особа (роботодавець), інтереси якої представляє працівник, то сума сплачена роботодавцем не є доходом працівника і як наслідок не є об'єктом оподаткування податком на доходи фізичних осіб. Якщо запрошеною стороною є працівник, то суму сплачену роботодавцем за участь працівника у семінарі (конференції) треба додати до загального місячного (річного) доходу працівника як додаткове благо та оподатковувати за ставками 15 (20)%. [4].

Список літератури:

1. Закон України від 12.01.2012р. № 4312-VI «Про професійний розвиток працівників» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4312-17>.

2. Закон України від 12.11.97 № 1260 «Про документи про освіту та вчені звання» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0711-06>.

3. Закон України від 28.12.2014р. № 80- VIII «Про Державний бюджет України на 2015 рік» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80-19>.

4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.